

El final de la Guerra Civil al Bages

L'historiador Carles Bajona Hergueta acaba d'obtenir la màxima qualificació en un bon treball de grau d'Humanitats sobre *Els darrers dies de la Guerra Civil al Bages*, que ha tingut com a tutora la historiadora manresana Gemma Rubí. Després de 76 anys de la Guerra Civil a la comarca, Bajona reflecteix en el seu treball quina realitat van viure diverses persones els últims dies de la guerra Civil durant l'ofensiva de Catalunya al Bages. Adonant-se que hi ha informació que espera que algú la faci parlar, sap recórrer als arxius locals i sobretot als testimonis personals que encara queden per explicar vivències de refugiats i emboscats, de la batalla de Catalunya al Bages, prou oblidada, i sobretot de l'entrada de les tropes franquistes des de Calaf als rius Cardener i Llobregat i el dia més llarg que dóna via lliure cap a Vic.

L'autor esmenta testimonis dels manresans Francesc Arola, exiliat a França que va acabar la guerra amb l'exèrcit de Franco, o Josefa Ragon que explica com la seva família va acollir refugiats a la Pujada Roja. Els emboscats sobretot en l'àmbit rural s'expliquen a través del testimoni d'Esteve Cortés, de Mura, i de Rosa Parrot, de Sant Salvador de Guardiola. Records també dels hospitals d'evacuació que van acostar el front de guerra als ciutadans de Manresa i del Bages (Montserrat i Moià) especialment i alguns detalls dels bombardeigs, però el més interessant és sens dubte la cronologia viscuda de l'entrada de les tropes nacionals al Bages: en 11 dies es va ocupar tota la comarca, a base de destrucció i terror.

El 20 de gener va caure Calaf. Però a partir del dia 22 les tropes franquistes ja van ocupar el Bages: Castelltallat, Fonollosa, Aguilar de Segarra i Rajadell. Angelina Company, de Castellar, recorda l'arribada dels franquistes amb metrallaments i robatori dels animals dels corrals. Dia 23, Fals, Sant Mateu de Bages i Castellfollit del Boix. Vicenç Guitart, de Fals recorda la mort d'alguns soldats republicans. Dia 24, Sant Joan de Vilatorrada, Manresa, Sant Salvador de Guardiola i Sant Fruitós de Bages. Rosa Parrot, de Sant Salvador, estava contenta perquè els nacionals eren dels seus, així com Francesc Ferrer, de Valls de Torruella, que recorda com la seva família catòlica va celebrar l'entrada de les tropes franquistes. El 25, Monistrol de Montserrat i Cardona, el 26 Santpedor, Sallent... fins a arribar a l'1 de febrer, en què Sant Feliu Sasserra és l'últim poble del Bages que cau en mans dels franquistes.